

Mérés vagy tanácsadás? Mérés és tanácsadás!

Itt egy olyan okfejtés, magyarázat következik, amit a szülők a pályaorientáció szakmai részletkérdésének tarthatnak. Ezért ez a szakasz átugorható. Aki emiatt nem olvasná el az egész szakaszt, annak csak egy nagyon fontos dologra hívjuk fel a figyelmét.

Ha gyermeke részt vett egy mérésen, akkor egy fontos dolog történt vele, de még nem részesült komplex pályaorientációs szolgáltatásban.

És akkor gondolkodhatunk a pályaorientáció és a mérés viszonyáról!

A képességek kapcsán már volt szó a mérésről, de csak a képességek mérésére szorítkozva. (5. gondolatkör)

A pályaválasztást azonban nagyon sok mérlegelésnek kell megelőznie. A mérlegelés szót itt általában használjuk, de nem véletlen. A szóban a szinonima szótár szerint ennyi minden van együtt: ***átgondol, latolgat, meggondol, megfontol, latra vet, meghányja-veti, mérlegre vet, fontolóra vesz.***

Ahhoz, hogy pályaorientációba milyen mérések tartoznak eleve, vagy tartozhatnak bele, ha okosan használjuk a mérést, fel kell tárnunk, mi is a mérés.

A mérésről azt biztosan mondhatjuk összehasonlítás. Kérdés, mit hasonlítunk mihez?

A műszaki gyakorlatban és még sok más helyen úgy határozzák meg a mérést, hogy *a mérés olyan összehasonlító tevékenység, melynek során a mérendő mennyiséget a természetes etalonjához, azaz mértékegységéhez hasonlítjuk.*

Ez egy nagyon konkrét meghatározás. Mint definíció meg is felel a logika tudományos követelményeinek. Ugyanakkor általánosítható is. De nem korlátlanul, hiszen nincs mindennek természetes mértékegysége.

Gondoljunk csak a szerelemre. Aki pályaválasztó korba ért, az már biztos volt szerelemes. [Luc Besson Valerian és az ezer bolygó városa c. filmjében](#) például ez hangzik el: „Szeresd végtelenül! Koldus szerelem az, amelyik **mérhető**.” Ez az idézet viszont **nem azt jelenti**, hogy a pályaorientációtól idegen a mérés. Azt viszont igen, hogy a mérési módot és a mérőeszközt jól kell megválasztani.

Ez itt tehát nem az érzelmi világokba vivő útmutató, de szükséges megfontolás után térjünk vissza pályaorientációval kapcsolatos mérések lehetőségeihez. Ugyanakkor nem beszélünk a képességek méréséről, hiszen ahogy már emlékeztettünk rá, azt más okból megtettük.

Tehát a mérés összehasonlítás. Igen ám, de miközben **minden mérés összehasonlítás, nem minden összehasonlítás mérés.**

Mi a különbség? Amikor tojást hasonlítunk tojáshoz, nem kell mértékegység, de lehet józan ítélet, azaz megállapítás, amihez nem tartoznak mérőszámok. Viszont meg tudjuk mérni a tojás tömegét (nem a súlyát!) kiterjedését akár három irányba is, de az irányok meghatározása már külön megfontolást igényel. Amikor a tojásnak valamelyik méretét akarjuk meghatározni, akkor szükség van mérőeszközre, mértékegységre, és mérőszámokra. Ha csak véleményt akarunk alkotni a tojáról, ezeket mellőzhetjük. Mégis meg tudjuk állapítani, hogy egy adott helyről származó tojástól mit várhatunk a felhasználás során, vagy el tudjuk dönteni kitől vegyünk tojást a piacon.

Máris van egy támpontunk a mérés és a pályaorientáció kapcsolatához. A következtetéssel viszont még várjunk!

Előbb vizsgáljuk meg mire irányul mérés! Vagy talán kire? A mérésnek egyértelműen tárgya van, de a pályaorientációnak bizonyalánya. Még akkor is, ha vannak mérőszámmal ellátható jellemzői. Maga a tanuló, azaz a személyiség még átvitt értelemben se legyen tárgy. Vagyis, ha mérünk a pályaorientáció érdekében akkor is tudnunk kell, hogy amit mérünk, az rész, a tanuló viszont, mint egész, azaz teljes személyiség vesz részt a pályaorientációban. Cselekvő részese annak a folyamatnak, ami során feltárandó, feltárható a számára legmegfelelőbb pálya.

Ennek érdekében célszerűen mérhető sok minden. Természettudományos ismereteinek szintje, reakcióideje, előzetes pályaismerete, stb. A tanulónak és társadalomnak egyformán érdeke, hogy a pályaválasztás előtt mélyen és hitelesen feltárásra kerüljön minden lényeges jellemző a megalapozott döntéshez.

A feltárásnak egy része mérés, másik része megismerés. Ezek egymást kiegészítő és nem egymást kizáró tevékenységek. A mérés időnként szükséges állomás a pályaorientáció nevű utazás folyamán. Ebben a mondatban az is benne van, hogy egy mérés nem mérés. Ne elegendő, de nem is kell megelégednie vele, hiszen a pályaorientációnak számos eszköze és eljárása van a mérésen kívül.

A mérés tehát nem helyettesítheti tanácsadást, de segít a tanácsadónak és a szülőknek is.
Ezt mondtuk átugorhatónak. Most jön a gyakorlatiasabb rész.

Mit jó tudni a POM-ról?

Megjelenik az iskolákban a POM, azaz a pályaaorientációs mérés. Sokan fogják vitatni. Sokan sokallják, majd sokan kevesellik.

Mi a POM?

Pályaaorientációs mérőrendszer, ami négy fő területet vizsgál.

Mik POM vizsgálati területei?

Az érdeklődés, a kompetenciák, a személyes tulajdonságok, az MTMI készségek. (matematikai, természettudományi, műszaki, informatikai)

A POM mérési eredménye egy útjelzőtábla, ami nem kötelező haladásiirányt jelez és nem takarja el a többi útjelzőtáblát!

A POM egy hiánypótló eljárás, aminek nem rendeltetése a komplex pályaaorientációs tanácsadás. Fontos jellemzője, hogy minden érintettet elér. Ez azért lényeges, mert a tanulók többsége elégedetlen a pályaaorientációs szolgáltatásokkal. Közöltünk erre korábban mérési eredményeket.

Hiába vannak pályaaorientációs szolgáltatások, azok elszigeteltek, és az iskolák életében a pályaaorientáció az ismeretátadó tevékenység árnyékába szorul.

A POM minden iskolában azonos lehetőségeket biztosít egy pályaaorientációs mérésre, aminek eredményét, mint egy egészségügyi laborleletet ésszerű elvinni a szakorvoshoz, azaz egy szakképzett pályaaorientáció szakos tanárhoz. A POM technikai alkalmazására felkészítik a pedagógusokat, de ahogy kémia vagy az irodalomtudás sem születik egy továbbképzésen, úgy egyetlen tanár sem válik pályaaorientációs szakértővé a felkészítés során.

A jelenlegi pályaaorientációs szolgáltatások kapacitása részben kicsi, részben nincs kihasználva. Sokan vannak viszont, akik pályaaorientációs szakértőnek mondják magukat szakképzettség nélkül.

A Székesfehérvári Szakképzési Centrum rendelkezik pályaaorientáció szakos tanárokkal, és komplex pályaaorientációs tanácsadó rendszerrel, ami képes befogadni mérési eredményeket. A befogadni azt jelenti, hogy adott esetben a POM segítségével szerzett adatokat be lehet vinni egy számítógéppel támogatott komplex tanácsadási eljárásba.

A Székesfehérvári Szakképzési Centrumtól távol áll a toborzás minden formája, és nem csak a lehetséges tanulóinknak akarunk segíteni, hanem mindenkinek, aki pályaválasztásban érintett. Programjaink a gimnazistákat is szolgálják, amennyiben igénybe is veszik azokat a felsőoktatásra való készülés során.

Mi a komplex pályorientációs szolgáltatás? Mit nyújthat egy komplex tanácsadás?

A komplex tanácsadás egy olyan szolgáltatáslánc, ami teljes körűen támogatja a tanulót az életpályatervezésben és annak részeként pályorientációs tevékenységben, sőt a pályaválasztási döntésben is. Amikor komplex tanácsadásról beszélünk, azt két értelemben tesszük.

Az egyik, a szűkebb értelmezés az, hogy egy személy egyénileg is hozzá jusson minden támogatáshoz, ami a pályaválasztási döntését segíti. A másik, a tágabb értelmezés kiterjed arra is, hogy a tanulók közösségi környezetben is hozzájussanak a pályaválasztási döntést segítő információkhoz.

A pályorientációs rendszer Magyarországon sokszereplős, emiatt kiterjeszhető rá az a közmondás, hogy sok baba között elvész a gyermek. Ennek tudományos igényű megfogalmazását már az első szakaszban idéztük:

„A pályorientációs rendszer fejlesztésének szükségességét az indokolja, hogy hiányosak, illetve az egyes szakpolitikai rendszerekben elszigeteltek a pályorientációs szolgáltatások „

A problémák megoldása azonban nem a központi szabályozáson múlik, hanem helyi felismerést és akaratot követel. Az iskolai munka valóban túlszabályozott, de a létező szabályozórendszerben is lehetséges komplex pályorientációs szolgáltatást nyújtani. Ez szemlélet és szakértele kérdése. Az iskolai munka kritikája nem lehet feladata egy ilyen segítő célú tájékoztatónak. Ugyanakkor a pozitív példa, mai szóhasználattal a jó gyakorlatok bemutatása igen. Lássunk tehát egy jó gyakorlatot!

A Székesfehérvári Szakképzési Centrum tanácsadó rendszere komplex szolgáltatás, mert

- eszközei és eljárásai rendszert alkotnak
- alternatív eszközöket is alkalmaz, például a játék szerepe jelentős
- kiterjed minden korosztályra és célcsoportra
- eszközeivel segíti a pályaválasztási érettség kialakítását
- hagyományos és informatikai eszközöket is alkalmaz
- támogatja a közösségi és csoportos pályorientációs eseményeket
- az oktatási folyamatba illeszkedő eljárások is találhatóak benne
- a számítógéppel támogatott egyéni tanácshoz több programcsomagot kínál
- a pályorientációs szolgáltatásokhoz gyakorlati útmutatókat ad (kiskönyvtár)
- pályaválasztási érettség hiányában levőknek is képes segíteni
- minden iskolatípusban alkalmazhatók az eszközei és eljárásai
- a szakképzésben tanulók pályaszocializációjához is ad segítséget
- segíti a pályaegettség kialakítását

A felsorolás nem csak egy létező rendszer elemeinek leltára, de egyúttal megmutatja, mi tesz komplexszé egy szakirányú szolgáltatást.

Amikor szülőként vagy osztályfőnökként átgondoljuk, mi szükséges egy megalapozott pályaválasztási döntés előkészítéséhez, akkor hasznos lehet egy ilyen áttekintés.

A közösségi pályorientációs szolgáltatások mellett az egyén közvetlen támogatása is nélkülözhetetlen. Ez a szolgáltatás a személyre szóló, számítógéppel támogatott egyéni pályatanácsadásban teljesedik

ki. Hosszabb, tanulmányoszerű kifejtés helyett ez a táblázat foglalja össze ennek részeit és összefüggéseit.

A baloldali oszlop az információgyűjtés témáit és területeit mutatja. A kapcsolódó nyilak jelzik, hogy azokat egy összehasonlító, értékelő szoftverbe kell vinni. A szoftver minden személyes jellemzőt összehasonlít minden foglalkozás jellemzőivel. Ez alapján adható személyre szabott pályaaajánlat, indoklással.

Az eljárás szakképzett tanácsadóval folytatható. Az ajánlat nem kötelezés. A tanácsadó bemutatja az ajánlathoz tartozó mozgásteret, divatos szóval a „pályacirkálás” határait.

A komplex pályaaorientáció struktúrája és megvalósítása

Az irányított és támogatott információgyűjtés témái és területei , önmagunkról és a pályákról számítógépes programmal, tanácsadóval.	A tanácsadási tevékenység Használt programok:		A várható eredmény
Érdeklődési típus (társadalmi érdeklődés)	→→→→→	<p data-bbox="805 907 1085 1052">SZEMÉLYES PÁLYATANÁCSADÁS SZÁMÍTÓGÉPES TÁMOGATÁSSAL.</p> 	<p data-bbox="1244 862 1460 1444">Objektív, a személyiségjegyeken, és pályaismereten alapuló pályaaajánlat, fakultációválasztáshoz, továbbtanuláshoz, indoklással kinyomtatva. A pályacirkálás kockázatmentes határainak kijelölése.</p>
Temperamentum	→→→→→		
Pályae érdeklődés	→→→→→		
Munkakörülményekhez való viszony	→→→→→		
Fizikai tevékenységekhez való viszony	→→→→→		
Fizikai megterheléshez való viszony	→→→→→		
Pályakörök 1.(Tevékenység alapú érdeklődés-feltárás, 13-15 éves korosztály)	→→→→→		
Pályakörök 2.(Tevékenység alapú érdeklődés-feltárás 16 éves kortól)	→→→→→ →→→→→		
Munkaterületekhez való viszony	→→→→→		
Munkakörnyezethez való viszony	→→→→→		
Tantárgyakhoz való viszony	→→→→→		
Az elvárt képzettségi szint	→→→→→		
Munkatapasztalat (Csak felnőttképzésben)	→→→→→		
Jövedelmi viszonyok			